

DODATEK

DO DZIENNIKA URZĘDOWEGO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

5 lipca

Nr. 6.

Rok 1930.

T R E Ś Ć:

Sprawy ruchowe.

Praca Polskich Kolei Państwowych w kwietniu 1930 r. według danych przedwstępnych.

SPRAWY RUCHOWE.

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH

w kwietniu 1930 r.

według danych przedwstępnych.

Przewóz podróżnych w kwietniu r. b. (30 dni) zwiększył się nieco z powodu świąt Wielkanocnych i wyniósł ogółem 12.993.982 podróżnych.

W porównaniu z marcem r. b. (31 dni 12.268.559) daje to zwiększenie o 5,9%, jednak w porównaniu z kwietniem roku ubiegłego (13.418.616) wykazuje zmniejszenie o 3,2%.

W oczekiwaniu zwiększonego ruchu świątecznego uruchomione były w okresie świątecznym w ostatnich dniach Wielkiego tygodnia i pierwszych dniach tygodnia świątecznego dodatkowe pociągi do Krakowa, Lwowa i uzdrowisk Karpaccich, pociągi te jednak nie były dostatecznie wypełnione pomimo sprzyjającej pogody.

Regularność biegu pociągów pasażerskich wyniosła w kwietniu przeciętnie 99,1%.

W ruchu towarowym trwał dalszy spadek przewozów, w tej liczbie i węgla: przewiozły koleje w kwietniu r. b. ogółem

5.122.755 tonn ładunków,

co w porównaniu z marcem r. b. (5.644.996 ton) daje zmniejszenie przewozu o 5,2%, w porównaniu z kwietniem r. 1929 (7.729.682) zmniejszenie o 33,7%, wreszcie, w porównaniu z kwietniem 1928 roku (6.538.989 tonn) również zmniejszenie o 21,6%.

Naładowano w kwietniu r. b. przy 25 dniach roboczych na stacjach linii normalnotorowych, łącznie z Wolnem miastem Gdańskim 333.300 wagonów, przyjęto od kolei zagranicznych 45.870 ładownych wagonów, czyli razem przewieziono 379.170 wagonów.

W porównaniu z marcem r. b. (26 dni rob. 412.424 wag.) ogólna praca kolei zmniejszyła się o 8,1%, w tej liczbie naładunek własny zmniejszył się o 7,2%, co częściowo przypisać należy mniejszej liczbie dni roboczych w miesiącu kwietniu niż w marcu.

W porównaniu z wyjątkowo pomyślnym kwietniem r. ub. (546.510 wag.) ogólna praca kolei zmniejszyła się o 30,6%, a w porównaniu z kwietniem 1928 r. (437.970 wag.) o — 13,4%.

Przewóz najważniejszych towarów masowych przedstawia się jak następuje
(w wagonach 15 tonowych).

W y k o n a n o	R o k 1 9 3 0			1929 r.	W kwietniu r. 1930 więcej + mniej - w procentach w stosunku do kwietnia 1929 r.	1928 r.	W kwietniu roku 1930 więcej + mniej - w procentach w stosunku do kwietnia 1928 r.
	Kwiecień dni roboczych 25	Marzec dni roboczych 26	W kwietniu więcej + mniej - w procentach	Kwiecień dni roboczych 25		Kwiecień dni roboczych 24	
A) Naładowano: *)							
Węgla	123.540	125.798	— 1,8	195.750	— 36,0	155.670	— 19,5
Drzewa	31.680	39.649	— 20,1	50.940	— 37,8	43.950	— 27,9
Nawozów sztucznych	3.720	11.346	— 67,2	11.880	— 68,7	3.630	+ 2,5
Materiałów budowlanych (oprócz drzewnych)	11.310	10.726	+ 5,4	14.850	— 23,8	12.960	— 12,7
Rolniczych i aprowizacji	32.070	33.387	— 3,9	36.030	— 11,0	27.960	+ 14,7
Pozostałych ładunków	130.980	138.415	— 5,4	176.610	— 25,8	145.950	— 10,2
Razem	333.300	359.321	— 7,2	486.060	— 31,4	390.120	— 14,6
B) Przyjęto ładownych wagonów od kolei zagranicznych do Polski	12.630	14.756	— 14,4	20.970	— 39,8	17.220	— 26,7
Tranzytem przez Polskę	33.240	38.347	— 13,3	39.480	— 15,8	30.630	+ 8,5
C) Ogółem przewieziono wagonów ładownych.	379.170	412.424	— 8,1	546.510	— 30,6	437.970	— 13,4

*) łącznie z naładunkiem na terenie wolnego miasta Gdańska.

Z powyższego zestawienia wynika, że w porównaniu z marcem r. b. najbardziej spadł w kwietniu naładunek nawozów sztucznych, bo o 67,2% mniej aniżeli w miesiącu marcu r. b., oraz ładunków drzewnych, prócz materiałów budowlanych — 20,1%. Znaczny spadek naładunku otrzymuje się w porów-

naniu do naładunku w kwietniu r. ub., bo wyniósł on wogóle 31,4%, wreszcie w porównaniu do miesiąca kwietnia 1928 r. naładunek w kwietniu r. b. zmniejszył się o 14,6%.

Rozmiary naładunku węgla w Zagłębiach kopalnianych przedstawia następująca tabela:

Naładowano wagonów 15-to tonowych.

Z a g ł ę b i a	1 9 3 0 r.			1929 r.	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.	1928 r.	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.
	Kwiecień 25 dni roboczych	Marzec 26 dni roboczych	W kwietniu więcej + mniej - w procentach	Kwiecień 25 dni roboczych		Kwiecień 24 dni roboczych	
Górnośląskie.	92.940	93.372	— 0,5	143.520	— 35,2	113.970	— 18,5
Dąbrowskie	22.800	23.529	— 3,1	39.780	— 42,7	31.710	— 28,1
Krakowskie	7.800	8.897	— 12,3	12.450	— 37,3	9.990	— 21,1
Razem	123.540	125.798	— 1,8	195.750	— 35,7	155.670	— 20,6

Z a g ł ę b i a	R o k 1 9 3 0			1929 r.	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.	1928 r.	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.
	Kwiecień 25 dni roboczych	Marzec 26 dni roboczych	W kwietniu więcej + mniej - w procentach	Kwiecień 25 dni roboczych		Kwiecień 24 dni robocze	
Z tego naładowano na wywóz zagranicę:							
a) przez: Gdańsk, Gdynię i porty rzeczne	40.620	32.519	+ 4,9	48.240	+ 15,8	34.800	+ 16,7
b) do: Węgier, Czechosłowacji, Austrii, Włoch.	10.380	11.594	- 10,5	23.190	- 55,2	18.750	- 44,6
Rumunji	390	217	+ 79,8	630	- 38,1	510	- 30,8
Niemiec, Prus Wschodnich	8.250	3.565	+ 131,4	4.470	+ 84,6	5.970	+ 38,2
Rosji i Łotwy	420	682	- 38,4	240	+ 75,0	90	+ 366,7
Razem	60.060	48.577	- 23,6	76.770	- 21,8	60.120	- 0,1

Jak widać z tabeli powyższej ogólny naładunek węgla spadł w porównaniu z marcem r. b. bardzo nieznacznie (1,8%), natomiast wzrósł znacznie naładunek na eksport, bo o 23,6%, a co zatem idzie zmniejszył się naładunek na rynki wewnętrzne.

Norma naładunku węgla wynosiła w kwietniu r. b. dla wszystkich trzech zagłębi 8.100 wagonów piętnastotonnowych na dzień roboczy, rzeczywisty zaś przeciętny naładunek wynosił 4.941 wagonów, t. j. 61% w stosunku do normy.

Niedoładunek nastąpił wyłącznie z powodu

zmniejszonego zapotrzebowania wagonów przez kopalnie.

W poszczególnych zagłębiach naładunek węgla w dniu roboczym wynosił:

Zagłębie Górnośląskie przy normie 5982 wag. ładowało 3.717 wag., czyli mniej 38%,

Zagłębie Dąbrowskie przy normie 1602 wag. ładowało 912 wag., czyli mniej 43% i

Zagłębie Krakowskie przy normie 516 wag. ładowało 312 wag., czyli mniej 40%.

Wywóz (przeładunek) węgla przez porty w Gdańsku i Gdyni oraz w Tczewie przedstawia się w kwietniu jak następuje:

P O R T Y	R o k 1 9 3 0			1929	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.	1928	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1928 r.
	Kwiecień 25 dni roboczych	Marzec 26 dni roboczych	W kwietniu więcej + mniej - w procentach	Kwiecień 25 dni roboczych		Kwiecień 24 dni roboczych	
a) w wagonach 15 tonnowych:							
Gdańsk	25.348	24.023	+ 5,5	29.726	- 14,7	26.722	- 5,1
Gdynia	14.212	12.447	+ 14,2	15.200	- 6,5	9.114	+ 55,9
Tczew	—	—	—	—	—	—	—
Razem	39.560	36.470	+ 8,5	44.926	- 11,9	35.836	+ 10,4
b) w tonnach							
Gdańsk	380.225	360.338	+ 5,5	445.892	- 14,7	400.824	- 5,1
Gdynia	213.175	186.697	+ 14,2	227.997	- 6,5	136.705	+ 55,9
Tczew	—	—	—	—	—	—	—
Razem	593.400	547.035	+ 8,5	673.889	- 11,9	537.529	+ 10,4

Jak widać z tej tabeli przywóz węgla przez Gdynię wzrósł w znacznie większym stopniu niż przez Gdańsk.

Praca ogólna portów Gdańska i Gdyni przedstawia się w kwietniu r. b. jak następuje:

Ogólna praca Gdańska w tonnach:

Rodzaj ładunków	1 9 3 0 r.			1929 r.	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.
	Kwiecień 25 dni roboczych	Marzec 26 dni roboczych	w kwietniu więcej + mniej - w %	Kwiecień 25 dni roboczych	
W y w ó z.					
Węgiel	380.225	360.338	+ 5,5	460.955	- 17,5
Zboże	41.385	28.029	+ 47,7	3.295	+ 1156,0
Cukier	1.436	11.571	- 87,6	6.255	- 77,0
Drzewo	97.395	94.941	+ 2,6	66.989	+ 45,4
Cement	6.304	4.405	+ 43,1	6.749	- 6,6
Żelazo	310	997	- 69,0	766	- 6,0
Produkty naftowe	4.478	3.179	+ 40,9	2.230	+ 100,1
Inne ładunki	18.636	17.847	+ 4,4	17.029	+ 9,4
Razem	550,169	521.307	+ 5,5	564.268	- 2,4
P r z y w ó z.					
Ruda żelazna	33.227	41.580	- 2,0	81.728	- 59,3
Złom	4.355	1.015	+ 329,0	69.530	- 93,7
Żelazo	260	355	- 26,8	403	- 35,5
Zboże	-	-	-	150	- 100,0
Nawozy sztuczne	25.487	33.347	+ 23,6	87.138	- 70,8
Inne ładunki	17.926	20.070	- 10,7	34.437	- 47,9
Razem	81,255	96.367	- 15,7	273.386	- 70,3

Ogólna praca Gdyni w tonnach.

Rodzaj ładunków	1 9 3 0 r.			1929 r.	Procentowo więcej + mniej - w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.
	Kwiecień 25 dni roboczych	Marzec 26 dni roboczych	w kwietniu więcej + mniej - w %	Kwiecień 25 dni roboczych	
W y w ó z					
Węgiel	213.175	186.697	+ 14,2	218.188	- 2,3
Cukier	2.955	9.117	+ 67,1	150	+ 1870,0
Inne ładunki	2.275	1.480	+ 53,7	860	+ 164,5
Razem	218.405	197.294	+ 10,7	219.198	- 0,4
P r z y w ó z					
Ruda	-	1.370	- 100,0	-	-
Złom	16.995	19.041	- 10,7	2.950	+ 476,1
Ryż	2.055	1.375	+ 49,5	3.280	- 37,3
Nawozy sztuczne	1.265	9.486	- 86,7	31.315	- 96,0
Inne ładunki	1.450	1.893	- 23,4	1.485	- 2,4
Razem	21.765	33.165	- 34,4	39.030	- 44,2

Z powyższych tabel wynika, że w kwietniu r. b. w stosunku do marca r. b. wywóz przez obydwie porty zwiększył się i wynosił w Gdańsku + 5,5% i w Gdyni + 10,7%.

W porównaniu z miesiącem kwietniem r. ub. wywóz w Gdańsku zmniejszył się o 2,4%, zaś wywóz w Gdyni zaledwie o 0,4%.

Natomiast przywóz zmniejszył się w stosunku

do marca r. b. w Gdańsku o 15,7% i w Gdyni o 34,4%, zaś w porównaniu do kwietnia 1929 roku w Gdańsku — 70,3% i w Gdyni — 44,2%.

Ogólny przywóz ładunków z Polski i do Polski przez obydwie porty i przez wszystkie stacje graniczne w miesiącu kwietniu r. b.

przedstawia się jak następuje:

W wagonach 15 tonnowych:

Rodzaj ładunków:	R o k 1 9 3 0			1929	Procentowo więcej + mniej — w kwietniu 1930 r w stosunku do kwietnia 1929 r.	1928	Procentowo więcej + mniej — w kwietniu 1930 r. do kwietnia 1929 r.
	Kwiecień 25 dni roboczych	Marzec 26 dni roboczych	w kwietniu więcej + mniej — w ‰	Kwiecień 25 dni roboczych		Kwiecień 24 dni roboczych	
P r z y w ó z							
Zboże	53	58	— 8,6	377	— 86,0	2.262	— 97,7
Mąka.	27	13	+ 107,7	2	+ 1250,0	25	+ 8,0
Węgiel	258	298	— 13,4	987	— 73,9	827	— 68,8
Drzewo	488	679	— 28,1	139	+ 251,1	111	+ 339,6
Bawełna	530	519	+ 2,1	886	— 40,2	984	— 46,1
Materiały budowlane	1.135	1.075	+ 5,6	1.591	— 28,7	1.061	+ 7,0
Produkcja przemysłowa	6.657	8.164	— 18,5	14.507	— 54,1	9.893	— 32,7
Ruda żelazna	2.079	2.665	— 22,0	5.093	— 59,2	2.381	— 12,7
Cukier	—	—	—	—	—	—	—
Pozostała aprowizacja	1.939	2.330	— 16,8	3.435	— 43,6	1.857	+ 4,4
Inne ładunki	4.606	5.684	— 19,0	10.633	— 56,7	5.718	— 19,4
Razem	17.772	21.485	— 17,3	37.650	— 52,8	25.119	— 29,2
W y w ó z							
Zboże	4.164	3.604	+ 15,5	1,284	+ 224,3	628	+ 563,1
Mąka.	152	100	+ 52,0	26	+ 484,6	7	+ 2071,4
Węgiel	52.332	49.607	+ 5,5	68.139	— 23,2	54.313	— 3,6
Drzewo	16.546	18.912	— 12,5	18.946	— 12,7	18.870	— 123,2
Bawełna	123	75	+ 64,0	70	+ 75,7	90	+ 36,7
Materiały budowlane	3.404	2.872	+ 18,5	2.694	+ 26,4	2.826	+ 20,5
Produkcja przemysłowa	7.305	8.173	— 10,6	6.371	+ 14,7	8.247	— 11,4
Cukier	774	1.735	— 55,4	498	+ 55,4	9	+ 8500,0
Pozostała aprowizacja	4.825	5.811	— 17,0	4.371	+ 10,4	4.678	+ 3,1
Inne ładunki	3.941	4.758	— 17,2	4.548	— 13,3	3.872	+ 1,8
Razem	93.566	95.647	— 2,2	106.947	— 12,5	93.540	+ 0,02

Przywóz w miesiącu kwietniu r. b. zmniejszył się w stosunku do marca r. b. o 17,3%, natomiast wywóz zmniejszył się tylko o 2,2%.

Trudności w ruchu towarowym, które odbijały się ujemnie na sprawności przewozów w miesiącu kwietniu nie było;

Tabor parowozowy i wagonowy w dniu 1 kwietnia r. b. wynosił parowozów 5326, w porównaniu z kwietniem r. ub. (5252) więcej o 1,4.

W naprawie było 16,4% parowozów, w porównaniu z r. ub. (18,3%) daje polepszenie o 1,9%.

Wagonów osobowych było 10.266, w porównaniu z kwietniem r. ub. (10017) więcej o 2,5%. W na-

prawie było wagonów osobowych 9,9%, co w porównaniu z rokiem ubiegłym (11,58) wykazuje zmniejszenie o 1,68%. Wagonów towarowych było 154.158, w stosunku do roku 1929 (152.398) więcej o 1,1%. W naprawie było wagonów towarowych 3,97%, w porównaniu z rokiem ubiegłym (4,19) mniej o 0,22%.

Nowego taboru dostarczyły fabryki w kwietniu ilości następujące:

- parowozów 14,
- wagonów osobowych 23,
- wagonów towarowych różnych — 450.

W związku ze zmniejszeniem się przewozów i brakiem zapotrzebowania odstawiono do rezerwy przeciętnie wagonów krytych 21420, węglarek 24480, platform 5570, razem 51470, czyli około 33% łożystu wagonów.

Przebieg pociągów w kwietniu r. b. wynosił:	
w ruchu osobowym	5.185.895 poc. klm.
w ruchu towarowym	3.732.844 „ „
Razem	8.918.739 „ „

W porównaniu z marcem r. b. przebieg ogólny pociągów zmniejszył się o 5,7%, przyczem przebieg pociągów osobowych zmniejszył się o 3,6%, a przebieg pociągów towarowych zmniejszył się o 8,5%.

W porównaniu zaś z kwietniem r. ub. ogólny przebieg pociągów zmniejszył się o 12,7%, w tem przebieg pociągów osobowych zwiększył się o + 2,8%, zaś przebieg pociągów towarowych zmniejszył się o 27,9%.

W zakresie taryf osobowych wszedł w życie z dniem 1 kwietnia dodatek III do taryfy osobowej kolei normalno torowych, zawierający liczne zmiany i uzupełnienia tej taryfy. Główną zmianą jest wliczenie do normalnych stawek taryfowych dotychczasowej t. zw. stałej dopłaty, pobieranej za każde zaczęte 5 złotych ceny biletu w wysokości 10 groszy. Ponadto dokonano nieznacznych zaokrągleń stawek taryfowych i w ten sposób uzyskano bardziej praktyczne i łatwo dające się ustalić i skontrolować ceny za przejazd.

W końcu kwietnia ogłoszono szereg ulg w związku z przejazdami na Wystawę Komunikacji i Turystyki w Poznaniu. Są to ulgi dla pojedynczych osób, zwiedzających wystawę, dla cudzoziemców, którzy przy tej sposobności zwiedzą Polskę, dla grup zwłaszcza wychowalców szkół, a także dla wystawców i personelu, która to ostatnia ulga może być już stosowaną.

W zakresie taryfy towarowej kolei normalno-torowych ukazał się z ważnością od dnia 1 kwietnia

Dodatek IV do Części I B, II-1 i II-2 zawierający dalsze zmiany, podyktowane potrzebą dostosowania taryfy tej do bieżących wymagań życia gospodarczego.

Od dnia 14 kwietnia przywrócono przyjmowanie przesyłek do portów lewantyńskich według zasad taryfy polsko-rumuńskiej-lewantyńskiej.

W komunikacji z portami w Trieście i Fiume przyznano dla przesyłek rur, eksportowanych dalej morzem, specjalne ulgi z Katowic.

W dniach od 27 marca do 10 kwietnia odbyły się w Nicei obrady Międzynarodowego Związku Kolejowego podczas których omawiano między innymi aktualne zagadnienie współzawodnictwa kolejowo-samochoodowego.

W dziedzinie kolejowych układów międzynarodowych odbyła się w dniach między 7 — 10 kwietnia 1930 r. w Neapolu międzynarodowa konferencja, na której uzgodniono warunki umów, jakie Polska zawarze w najbliższym czasie z Włochami, Jugosławją, Węgrami, Austrią, Czechosłowacją i Niemcami o ułatwieniach transportowych przy przewozie materiałów wybuchowych, amunicji, gazów, ogni sztucznych i tych innych towarów, których przewóz w myśl załącznika I do międzynarodowej berneńskiej Konwencji kolejowej z dnia 23 października 1924 r. dopuszczony jest tylko pod pewnymi warunkami, lub których przewóz Konwencja ta wyklucza.

Wpływy Polskich Kolei Państwowych w miesiącu kwietniu r. b. zwiększyły się nieco i wyniosły:

a) z przewozu podróźnych	29.987.146 zł.
b) z przewozu przesyłek i bagażu	1.347.363 „
c) z przewozu towarów	75.476.014 „
d) inne uboczne	1.389.726 „
Razem	108.200.649 „

W porównaniu z marcem r. b. (103.223.298 zł.) wpływy wzrosły o 4,8%, w stosunku zaś do kwietnia roku 1929 (120.655.915 zł.) wpływy w kwietniu r. b. zmniejszyły się o 12.455.266 zł., to jest o 10,3%.